

Patagonisk epic under blå himmel

Af: Kristoffer Szilas

Trods bjergenes beskedne højde (under 3500 meter) er det er kun erfarne klatrere som begiver sig af sted til Patagoniens stejle klippevægge. Ikke alene er vejret noget af det værste på planeten, men selv de letteste ruter dernede er sværere end det meste af hvad der findes i Alperne og Himalaya. I Patagonien findes ingen fixreb eller bærere og man er 100% afhængig af egne evner hele vejen til toppen. Desuden findes der ingen redningstjeneste eller helikoptere, men man må klare sig selv i enhver situation. Det ekstreme vejr med meget korte vejrinduer gør at det kun kan betale sig at anvende let- og hurtig taktik i disse bjerge, såkaldt alpinstil. Man møder ingen klatreturister med deres guider, men kun de allermest dedikerede klatrere, som valfarter dertil fra hele verden for at teste deres evner. Patagonien repræsenterer dermed essensen af bjergbestigning: To personer bundet sammen i et 50 meter langt reb. De har kun det med sig som de selv kan bære i rygsækken, såsom den smule mad og bivuaqregj de mener at kunne overleve på i et par dage. Det er bjergbestigning i sin simpleste form.

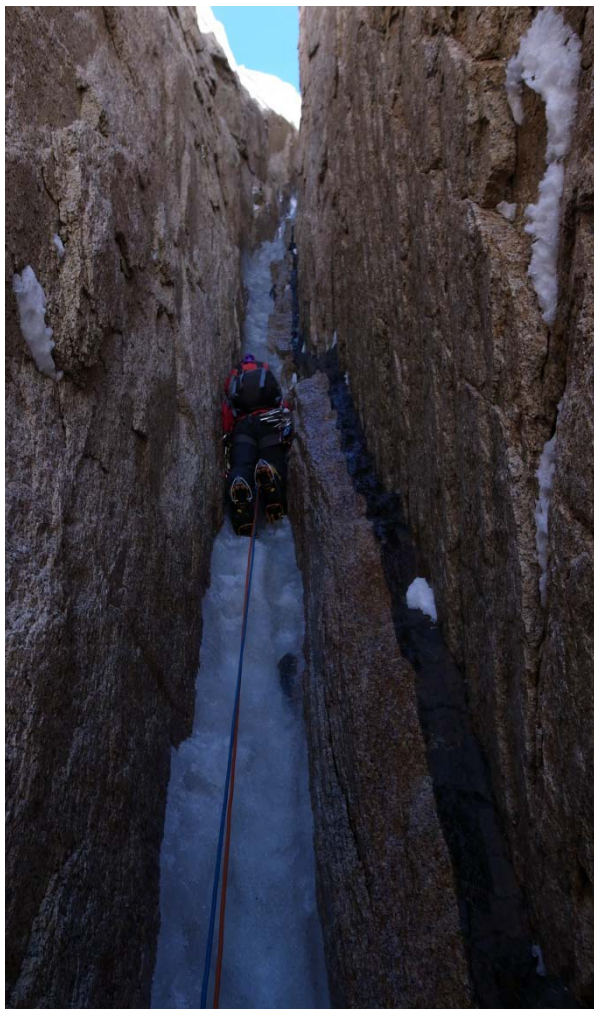
Min amerikanske klatremakker, Jess Roskelly, havde ikke været i Patagonien før, mens dette var mit tredje besøg hertil, så jeg fik lov at udpege vores mål for turen. "Exocet" på Cerro Standhart var et let valg. Ruten har ry for at være en af verdens fineste islinier og byder desuden på lidt klippe- og mixklatring. En stejl, isfyldt kamin, som kun lige er bred nok til at man kan klemme sig igennem, udgør rutens crux og splitter en vertikal- til overhængende klippevæg på ca. 250 meter før man når rimformationerne på toppen.

På vores første forsøg måtte vi vende om på grund af kraftig storm en tidlig morgen efter første reblængde fra passet. Det viste sig dog at vejret blev godt senere på dagen, men da havde vi allerede firet os ned af bjerget igen. Denne gang lovede vejrudsigten to hele dage med højtryk og lave vindhastigheder, så nu var der ingen undskyldninger for ikke at give alt hvad vi havde for at komme på toppen af en patagonsk tinde. Nu kendte vi jo allerede tilgangen og turde derfor soloklatre hen over den spaltefyldte gletsjer og de første hundreder meter med op til 65 graders is og sne før vi tog rebet frem. Første reblængde bød på fysisk mixklatring på stejle isede klippeflager og laybacking med såkaldt steinpull-teknik. Anden reblængde var helt anderledes teknisk med slabklatring og stort set ingen greb eller trin. Det var en udfordring at matche fronttakker på små krystaller og mantle slopere uden at ruche af ruten.

Derefter fulgte lettere mixklatring, som vi simultanklatrede. Vi krydsede hurtigst muligt et lavineudsat kaminsystem, hvor der tilmed haglede store rimflager ned fra siderne og derefter var vi i sikkerhed under den overhængende østvæg af Cerro Standhart. Vi tog os en velfortjent pause på en lille afsats og smeltede noget sne og spiste lidt mad. Vejret var helt perfekt og der var ikke en sky på himlen. Vi havde klatret den første halvdel af ruten uden problemer og var følte os helt på toppen. Intet kunne stoppe os nu. Hybris!

Hvad vi ikke vidste, var at lige rundt om det næste hjørne ventede os en umulig udfordring. Det skulle vise sig at vejret var så ualmindelig godt at temperaturen var sprunget 8 grader op på bare 24 timer og selv om klokken kun var 10 om formiddagen havde solen allerede bagt længe på toppen af østvæggen. Det gjorde at rutens crux, den smalle iskamin, var ved at smelte bort og i stedet for blot at bestå af stejl isklatring var der nu et decideret vandfald på 250 meter, som stod mellem os og toppen.

Jess bevægede sig rundt om hjørnet og startede op ad kaminen. Han råbte noget om at jeg skulle finde min gore-tex jakke frem og kort tid efter lavede han en standplads og jeg fulgte efter. Det var noget af en kontrast at komme fra den varme østvæg og ind i en dyb, skyggefuld og meget smal kamin.

I store dele af kaminen kunne man ikke engang klatre lige på, fordi ens skuldre ramte væggene på hver side, så man blev nød til at dreje sig lidt til siden og klatre med en arm over den anden. Vandet løb ned over isen, som var blevet det rene "slush ice" og man kunne trække de fleste isskruer direkte ud med hånden. Kaminen var så stejl at det regnede konstant ned fra toppen. Vi klatrede et par reblængder i hvad der følte som en evighed. Fordi vi havde hænderne over hovedet det meste af tiden blev vandet presset igennem handskerne når man greb om isøkserne og ned langs armene. Selv om vi begge var i gore-tex fra top til tå gik der ikke lang tid før vi var fuldstændigt gennemblødte og selv vores støvler blev fyldt af iskoldt vand. Det var ikke til at holde varmen selv når man klatrede og det var næsten uudholdeligt at hænge og sikre. Vi rystede begge af kulde og ens vejrtrækning blev til en række gisp efterfuldt af hyperventilering. Reblængderne blev kortere og kortere, fordi vi ikke kunne hænge og sikre for lang tid af gangen. Efter to meget lange timer i kaminen manglede vi bare 5 meters vertikal klatring for at komme til lettere terræn nær toppen, men midt i passagen satte Jess sig i en isskrue og kigge hjælpeløst ned på mig og sagde: *"I'm sorry, but I can't do it anymore. We have to bail!"*

Jeg var fuldstændig enig med ham. Vi havde begge alvorlig hypotermi og tanken om at vi kunne risikere at fryse ihjel midt i denne kamin havde strejft mig. Desuden var alt vores tøj gennemblødt, inklusiv de varmere jakker vi havde i vores rygsække. Selv om vi kom på toppen ville vi ikke nå at blive tørre inden det blev mørkt og vi havde stadig meget langt vej tilbage til vores soveposer i teltet på gletsjeren.

Vi begyndte nu en kamp for at komme sikkert ned. Vores hænder var så kolde at det var svært at binde knuder eller bare at skrue en karabin lukket. Vi jagtede forgæves solens sidste stråler på østvæggen og da vi omsider nåede ud af den iskolde kamin stod vi i bjergets skygge og rystede af kulde. Ironisk nok var himlen helt skyfri og der var næsten ingen vind.

Det var helt uhørt gode vejrforhold efter patagonsk standard, men alligevel måtte vi kæmpe vi for at bevare fokus og sikre os at hvert eneste anker vi firede os ned fra var solidt. Ikke desto mindre havnede vi flere gange på meget suspekte standpladser med intet andet end slynger omkring hule flager, som selv et utrænnet øje kunne se var klar til at falde fra hinanden og helt sikkert ikke kunne holde ret meget mere end kropsvægt.

Et andet problem var at man kunne risikere at rebet satte sig fast på de mange flager når man trak det ned efter hvert abseil. Jeg måtte to gange klatre tilbage op af rebet og frigøre det for at vi kunne få det ned igen. Alt i alt en ret omstændig proces, selv uden at være i den tilstand vi nu engang var i. Jeg præsterede da også at tabe en af mine isøkser mens jeg klatrede op ad rebet, men var i situationen fuldstændig ligeglad. Nu gjaldt det bare om at komme ned hurtigst muligt eller i det mindste holde sig i bevægelse for at få kulden på afstand.

Vi nåede gletsjeren da det så småt begyndte at blive mørkt. Varmen i dagens løb havde dog forvandlet den faste sne vi efterlod i morges til en gang blød grød og for hvert skridt sank vi i til knæene. Vi fulgte vores spor tilbage, men netop som jeg gik forrest over en snebro kollapsede den og jeg faldt i en stor gletsjerspalte.

Jeg nåede ikke at registrere noget før jeg lå på alle fire på en hård snehylde 4 meter nede i den kølige spalte. To meter til min højre side kunne jeg mærke en kølig vind trække og fornemmede at der var meget langt ned i mørket. Heldigvis var jeg på dalsiden af den hængende spalte og kunne selv klatre ud med min ene isøkse.

Jeg dirigerede Jess uden om og langt til siden hvor spalten lukkede sammen. Vi var dog langt fra at være i sikkerhed, fordi flere lignende spalter lurede længere nede af gletsjeren. Vi bandt os ind i rebet igen og Jess ville forsøge at hoppe over den næste spalte sikret af mig. Sneen var dog så blød at det eneste jeg kunne gøre var at grave en fordybning og sætte mig ned og stemme fra med fødderne for at prøve at holde ham hvis han røg i spalten. Jeg var dog udemærket klar over at det ikke kunne holde og at jeg ville blive revet med i styrtet. Heldigvis fik Jess kolde fødder efter at have visualiseret springet i lidt tid. Sneen var helt umulig og rebet gjorde ingen forskel. Vi besluttede os for at bevæge os ned langs klipperne, så vi havde nogle gode sikringer i mellem os. På den måde nedklatrede vi og abseilede til vi kom ned på fladere terræn, men først da vi nåede ud på morænen kunne vi ånde lettede op. Det var nu mørkt og vi manglede stadig at finde tilbage til vores telt, hvilket ikke

var helt let i et kaos af meter høje moræneaflejringer og stenbunker. Langt om længe kunne vi komme ud af det våde tøj og ind i vores tørre soveposer. Vi spiste hvad vi kunne finde af snacks i teltet og faldt i søvn med det samme.

Næste morgen var min venstre arm hævet voldsomt. Jeg må have overbelastet en sene i oversiden af armen eller have slået den imod noget, men nu kunne jeg i hvert fald dårligt nok bevæge hånden uden voldsom smerte. Jeg havde godt kunne mærke det under klatringen, men havde bare ignoreret det. Lægen nede i landsbyen, El Chaltén, sagde at det var den værste omgang tendonitis han havde set og at jeg kunne risikere at det ville blive kronisk, fordi jeg havde fortsat med at klatre selv om armen for længst havde givet op. Det bekymrede mig en del, og Jess' ironiske kommentar hjalp ikke på det: *"Look at it this way; if you end up getting weak arms you can always start climbing 8000 meter peaks"*.

Vi havde stadig to uger tilbage af turen, men lægen havde beordret mig til at give armen to måneders fuldstændig ro. Heldigvis dukkede der ikke et nyt vejrvindue op, så jeg kunne slappe af uden dårlig samvittighed og nyde det patagonske landskab og hænge ud med det internationale

slæng af klatrere, mens de ventede på deres chance med vejret.

Jeg fik lidt tid til at tænke over tingene og kom frem til at mine mest mindeværdige klatreoplevelser faktisk er fra de ture hvor jeg ikke har nået toppen. Man kan jo se det som at hvis man når toppen har ruten været for let. Hvorimod, hvis man ikke er i stand til at komme op har man fundet en grænse og har været i stand til at vende om i tide. Det lærer man langt mere af end at komme let til tops. Jeg har dog ikke noget behov for at vende tilbage for at overvinde disse bjerge, som viste sig for svære på et givent tidspunkt. Det var nu engang min oplevelse med bjerget og det er der ingen grund til at ændre på. Mange andre udfordringer venter på nye bjerge og en del af eventyret i bjergbestigning er netop at blive ved med at udforske det for én selv ukendte og tilegne sig nye erfaringer. Det handler ikke om at besejre tinder, men om at udvikle sig og finde sig selv.

Jess og jeg efterlod en del udstyr hos en ven i El Chaltén, fordi vi kommer helt sikkert tilbage til Patagonien efter flere klatreeventyr til næste år!

